

Koffie en oranjeboek

Wat kan je beter serveren als je hoog bezoek krijgt in het Planetarium dan koffie en oranjeboek?

Meneer en mevrouw De Jong weten er alles van. Jarenlang waren zij de uitbaters van De Koornbeurs en zo burens van het Eisinga Planetarium. Het was in de tijd dat de vermaarde Harke Terpstra conservator van het Planetarium was. Regelmatig kwamen er speciale gasten op bezoek. Die werden ontvangen door het gemeentebestuur, liefst de burgemeester zelf. Met ambtsketen. Of de Commissaris van de Koningin kwam met bijzondere bezoekers voorrijden. Harke gaf op zijn karakteristieke wijze uitleg in de Planetariumkamer en ging met de gasten naar het raderwerk. Intussen zorgde het echtpaar De Jong ervoor dat er op tijd koffie

en oranjeboek klaarstond. Nu was het Planetarium natuurlijk niet erg ruim behuist en dus werden dan bij mooi weer buiten op straat statafels neergezet.

Iets meer werk was het in april 1971. Er werd een film opgenomen over Eise Eisinga. De bovenzaal van De Koornbeurs was voor een paar weken afgehuurd om alle spelers onder te kunnen brengen. Op een keer moest een nachtscène opgenomen worden bij het Korendragers Huisje, verderop langs de gracht. De familie De Jong woonde ook in De Koornbeurs en had die nacht opeens een cameraman in de woonkamer staan. Er was iets mis met de camera en dat kon alleen in het donker nagekeken worden. Anders waren alle opnamen naar de maan. De figuranten bevonden zich intussen in de bovenzaal. Een groep plattelandsvrouwen was ingevlogen om mee te spelen. Ze kleedden zich om en toen begon het wachten. Van 1 uur 's nachts tot half 6 's morgens. Ze mochten komen. Vijf minuten en toen was de opname klaar en kon iedereen weer terug naar huis. Natuurlijk waren de dames heel benieuwd naar het resultaat en vol verwachting klopten de harten bij de première. Toen de film voorbij was waren ze niet in beeld geweest. Hun scène was eruit geknipt. Er werd druk gemompeld in de zaal.

Eén bezoeker van het Planetarium hoefde niet bang te zijn dat hij ergens uitgeknipt zou worden. Jack Lousma, een Amerikaanse astronaut met Friese voorouders die in 1974 het heitelân bezocht. Onder begeleiding van alle mogelijke notabelen reisde hij door de provincie van zijn grootvader. Op een stralende 21 juni bracht de Commissaris van de Koningin hem naar Franeker. Buiten koffie en oranjeboek en daarna binnen een uitleg door Harke Terpstra. Vervolgens buiten nog tijd voor een borreltje. Het verhaal gaat dat de burgemeester na afloop naar huis geholpen moest worden. De volgende dag schreef de Leeuwarder Courant over het bezoek. Lousma zei daarin dat dit wetenschappelijk gezien het hoogtepunt was van zijn reis. Harke Terpstra was wat

trots op het eerste bezoek van een astronaut aan het Planetarium. Met tekst en foto maakte hij er ruimte voor in zijn boek 'Friesche Sterrenkonst'.

En de familie De Jong? Die liet in 1980 De Koornbeurs achter zich, vele kopjes koffie later.

Tekst: Frank Belt